

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

נחמו עמי - שו"ת עם רביה"ק זיע"א בענין הגאולה הקרובה

כפי שהקיב לתלמידו המובהק הגאון ר' אהרן גרנדק שליט"א מח"ס תקצות הגר"ח

זמן הגאולה

ש. י"ג עיקרים. אני מאמין כו' ואע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא. מהו המקור לנוסח 'בכל יום'. (ואם המקור של הי"ג עיקרים הנדפס בסידורים הוא מפירוש המשניות להרמב"ם בסנהדרין ר"פ חלק, הלא לכאור' לא מצינו שם מקור לנוסח 'בכל יום'.

ואם אין מקור לזה הנוסח אולי ניחא מה דמקשין העולם היאך אפשר לומר 'בכל יום' והא בגמ' עירובין מ"ג ב' מבואר דמשיח לא יבוא בשבת כי אליהו לא בא בערב שבת כמבואר שם. אך מסתבר דיש מקור לנוסח 'בכל יום', וצ"ב היכן).

ת. מצוה תמידית.

גרים לענין ימות המשיח

ש. קידושין ע' ב'. אמר רבי חלבו קשים גרים לישראל כספחת כו'. כתבו בתוס' [להלן ע"א א'] וז"ל, וה"ר אברהם גר פירש לפי שהגרינ בקיאין במצוות ומדקדקין בהם קשים הם לישראל כספחת דמתוך כן הקב"ה מזכיר עוונותיהם של ישראל כשאין עושין רצונו וכה"ג מצינו כו' עכ"ל,

וראיתי בספר אשיחה שהקשה ממה דאיתא בנדה י"ג ב' ת"ר הגרים כו' מעכבין את המשיח כו' דא"ר חלבו קשין גרים לישראל כספחת כו', ולכאור' כיון שהגרים בקיאין במצוות ומדקדקין בהם כמ"ש בתוס' וכו"ל, איך אמרי' שהם מעכבים את המשיח. ע"כ.

וחשבתי בעזה"י ליישב, דאדרבא היא הנותנת, והיינו, דכיון שהגרים בקיאין במצוות ומדקדקין בהם ומתוך כך הקב"ה מזכיר עוונותיהם של ישראל כשאין עושין רצונו, לכן נמצא דה"ז גורם קיטרוג על ישראל ח"ו מפני עוונותיהם, וכיון שיש קיטרוג על ישראל ח"ו מפני עוונותיהם לכן ה"ז מעכב את המשיח.

וכן משמע בגמ' ממה שאמרו בנדה שם דהטעם שהגרים מעכבים את המשיח זה משום שהם קשים לישראל כספחת, והיינו כנתבאר שכיון שהם בקיאין במצוות ומדקדקין בהם נמצא שנגרם קיטרוג על ישראל ח"ו וממילא נגרם עיכוב בביאת משיח. והאם הוא תירוץ נכון.

ת. יפה.

גרים מעכבים המשיח כיון שצריך עוד נשמות שיוולדו ש. בהנ"ל. האם אפשר לפרש דמ"ש שהגרים מעכבים את המשיח הוא משום מ"ש שם אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף, כי כיון שהם נתווספו על ישראל יש עוד נשמות ישראל שצריכין להוולד [כי בני הגרים הם כבר ישראל ממש].
ת. אמת.

***

ברכות בזמן ביאת המשיח

ש. אור"ח רכ"ד. הובא משו"ת לב חיים ח"ב סימן מ"ב כמה ברכות שיש לומר בראיית פני מלך המשיח ואלו הם: בא"ה אמ"ה גאל ישראל. בא"ה אמ"ה שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה. בא"ה אמ"ה שחלק מחכמתו ליראיו. בא"ה אמ"ה שחלק מכבודו ליראיו. בא"ה אמ"ה חכם הרזים. ע"כ. ובקשתנו לדעת את דעת (מרן שליט"א) כשבעזה"י יהיה זה למעשה בקרוב האם לברך כהנ"ל.

ת. ברוך מחיה המתים. אי"ה בעגלא ובזמן קריב.

[מרן כתב הוספה זו במכתב השאלה אחר התיבות 'כשבעזה"י יהיה זה למעשה בקרוב'. וברכת 'מחיה המתים' הוסיף מרן אחר סדרת הברכות שבשאלה הנ"ל. ומשמע מתשובת מרן שתחיית המתים יהיה עם זמן ביאת המשיח,

ועי' ריטב"א סוף תענית שיהיה תח"מ לאלו שהתאבלו על ירושלים קודם שיבנה בית המקדש השלישי, ואח"כ יהיה תח"מ הכללי יעו"ש, ואולי לתה"מ זה נתכוין מרן].

***

שהלויים ידעו המזמורים שאומרים בביהמ"ק

ביום ד' פרשת תצוה תשע"ו שאלתי את מרן: מרן אמר לך שהיות והנני לוי לכן צריך שאדע כל המזמורים שהלויים אמרו בבהמ"ק בעל פה.

ויש לשאול האם יש איסור לאומרם במקדש מתוך הכתב (דאל"כ למה צריך לדעת אותם דווקא בעל פה). וראינו בספר עבודת הלויים פ"ד שכתב בשם החת"ס (תשו' יו"ד סי' קצ"א ד"ה איברא) דנ"ל דכל שירי תהילות נאמרים בע"פ משום 'דמעיקרא הכי נתקנו', ואין צריך שיהיו הלויים משוררים מתוך הספר, ע"כ.

ומבואר דאין איסור ללויים לומר השיר מתוך הכתב. ואולי מרן אמר לי לדעת אותם בעל פה משום 'דמעיקרא הכי נתקנו', אבל מרן לא פליג על מש"כ בחת"ס. מרן השיב: בביהמ"ק לא אומרים שירה עם ספרים.